

УДК 811.111

Сафронова Ю. – ст. гр. 342

Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов

НЕЛІТЕРАТУРНІ ПІДСИСТЕМИ В СТРУКТУРІ НАЦІОНАЛЬНОГО ВАРІАНТУ ПОЛІНАЦІОНАЛЬНОЇ МОВИ

Науковий керівник: Бондаренко Н.Ю.

На сучасному етапі думки щодо визначення поняття «національний варіант мови» розділилися. Дослідники національних варіантів, як правило, дотримуються визначення, запропоноване О.Д. Швейцером, який визначає національний варіант мови, як сукупність варіанту літературної мови та розповсюджених на її території та орієнтованих на неї територіальних діалектів [4, 19].

Інші вчені визначають національний варіант як сукупність варіанту літературної мови та нелітературних підсистем до яких крім територіальних діалектів включають соціальні діалекти, сленг [1, 15; 2, 94]. Відштовхуючись від визначення національного варіанту мови як сукупності варіанту літературної мови та територіальних діалектів, дослідники зауважують, що відсутність територіальних діалектів в Канаді та Австралії приводить до того, що поняття «національний варіант» ототожнюється з поняттям «літературна мова», що не відповідає дійсності. І тому дослідники англійської мови Канади та Австралії мають розглядати роль сленгу та інших не літературних підсистем [2, 94]. Так, Н.М. Биховець визначала національний варіант мови як «особливу форму існування даної мови в окремому соціумі», і уявляла її в якості сукупності «територіально відокремленого варіанту літературної мови, загально розмовної мови, соціальних та територіальних діалектів, що розповсюджені в межах цього соціуму та професійних мов цього регіону» [1, 15].

Саме в розмовній мові з'являються інновації та розрізнявальні елементи, причому «серед тих верств суспільства, які слабо пов'язані з писемною літературною традицією» [3, 101]. Слід урахувати, що в процесі формування національних варіантів англійської мови більшість специфічних інновацій (американізмів, австралізмів, канадизмів) вважалася лише відхиленнями від британської літературної мови, яка була взята за еталон. Соціальний склад колоністів, що заселяли Північну Америку і Австралію, - а вони були, головним чином, представниками нижчих середніх класів із значним прошарком декласованих елементів, також сприяв тому, що мовні особливості похідних варіантів англійської мови проявилися в розмовному мовленні, в нелітературних підсистемах мови. Нелітературні форми існування національної мови відіграють значну роль в суспільному житті всієї нації, і відбиваються і на самій літературній мові.

Таким чином, беручи до уваги той факт, що не всі національні варіанти містять в своїй структурі такий компонент, як територіальні діалекти, і, що літературна мова завжди відстає у дивергентних процесах і не повністю віддзеркалює диференційні явища, що розвиваються в розмовному мовленні ми вважаємо доцільним ввести локальні форми розмовного мовлення до структури національного варіанту мови і вивчати них, як розрізнявальні елементи того чи іншого національного варіанту мови.

Література

1. Быховец Н. Н. Лексические особенности английского языка Канады / Н. Н. Быховец – К., 1988, - 150 с.
2. Зацкий Ю. А. Развитие словарного состава английской мови в 80-90-ті роки ХХ століття. Дис. ... д-ра філол. наук: 10.02.04. – Запоріжжя: ЗДУ. – 1999. – 260 с.
3. Степанов Г. В. Типология языковых состояний и ситуаций в странах романской речи / Г. В. Степанов – М.: Наука, 1976. – 101 с.
4. Швейцер А. Д. Литературный язык в США и Англии / А. Д. Швейцер – М.: Высш.школа, 1971. – 220 с.